

Ferdinando Frega – Nando the Scribe

NOBODY EVER TELLS THIS STORY

Ferdinando Frega – Nando the Scribe

Gillettenarrative.com

GILLETTE: KES QET VÊ ÇÎROKÊ NABÊJE

Di dawiya Şerê Cîhanê yê Duyem de, herkes westiyayî bû.

Têkçûyiyan her tiştê ku bi salan xurt kiribûn winda dikirin. Serketiyan şer qezenc kiribû lê niha neçar bûn biryar bidin ka pêşeroj dê çawa be.

Mirov westiyayî bûn, lê bi hêvî. Kes ne amade bû dev jê berde. Ev xwezaya mirov e. Lê em qet ji bîr nekin ku li pişt her mêrî bi gelemperî jinek heye, heta eger dîrok kêman caran behsa wê dike.

Amerîkayê zanîna xwe derdixist derve da ku alîkariya ji nû ve avakirina aboriyên hilweşiyayî bike. Di heman demê de, wê tiştê ku Amerîka her tim herî baş kiriye dikir: bazirganî. Kargeh mezin bûn, qezenc mezin bûn, û her sal berhemên nû derdiketin holê. Hinan bersiva hewcedariyên heyî didan. Yê din xwestekên ku mirovan nizanibû ku hene diafirandin. Ber bi dawiya salên 1950an ve, çiyayên kondoman bazar dagirtin. Sedema fermî têra xwe sade bû: parastina li dijî nexweşiyên. Kesî nedixwest bimire.

Lê her madalyayek ji rûyekî zêdetir heye.

Berhem ne bi taybetî erzane bû, û bikaranîna wê ya birêkûpêk hinek fedakarî ji cizdanê dixwest. Bû veberhênanekê biçûk.

Herkesî qet nebe yek bi xwe re hildigirt. Veşartî. Qatkirî. Di cizdanekê de nixumandî, li benda rewşa awarte ya guncaw.

Encam pêşbînîkirî bû.

Rêjeya zayînê dest bi kêmbûnê kir.

Şirketa yekem ku ferq kir hilberînereke almanî ya bîberon û emzikan bû.

Hesabgiran berî her kesî dît. Firotin kêman dibû. Mezaxtin kêman dibû. Kêmtir pitik

dihat wateya kêmtir xerîdaran.

Civîn li pey hatin.

Plan li pey hatin.

Veberhênan hatin pêşniyarkirin.

Lê pirsgerêkeke bingeîn hebû.

Tu nikarî pitikan di laboratuwarê de bikirî.

Divê ew ji dayik bibin.

Şirketê zehmetî dikişand ku çareseriyekê bibîne. Tiştek wisa xuya nedikir ku bixebite.

Paşê xwediyê wê biryar da ku serdana xerîdarekî îtalî yê girîng li nêzîkî Napolîyê bike, toptanfiroşekî mezin ku jêhatîbûneke balkêş di belavkirina hejmarên mezin ên kelûpelan de hebû.

Civîna karsaziyê baş derbas bû.

Wê êvarê, xerîdar ew vexwend şîvê.

Piştî şîvê, bi şewazê îtalî yê bêkêmasî, ji mêvan re hat gotin ku ji bo şevê «betaniyek» hatiye amadekirin.

Lê ev ne betaniyeke asayî bû.

Di odeya razanê de jineke rûs a heftê û pênc salî li bendê bû ku bi bawerî digot ku çil salî ye.

Li gorî wê, hevaltî pêşî dihat.

Pere tenê bahane bû.

Wê israr dikir ku spasdarî her tiştî rave dike.

Alman bi tevahî qanîh nebû.

Ez jî ne qanîh im.

Bi rastî, ew bi awayekî gumanbar dişibiya min û pêşniyara min a lanetkirî ya yek dolarî.

Piştî ku wan rêûresma xwe ya êvarê tamam kir, karsazê alman di dawiyê de têra xwe rehet bû ku pirsgirêka ku ew diêşand mikur were.

Jina rûs bi sebir guhdarî kir. Paşê, wek ku jin bi sedsalan dikin dema mêr civînan dikin, wê ramana sedsalê hilberand.

«Kargeheke kondoman a xwe ava bike.»

Karsaz bi matmayî lê nêrî.

Wî nikaribû fêhm bike ka kondoman çî têkiliya wan bi bîberon û emzikan re heye.

Dema şaşbûna wî dît, wê berdewam kir.

«Madeya xav jixwe ji Başûrrojhilatê Asyayê tê. Lêçûnên hilberînê dikarin kêr bînin girtin. Veguhastin bi zorê bandorê li bihayê dawî dike. Berhemên bi kalîte bi bihayên guncaw bifiroşe. Beşek ji marjînê wek veberhênan bihesibîne.»

Alman hîn jî têkilî nedidît.

Paşê ramana rastîn hat.

«Ji her sed kondomên ku tên hilberandin, deh kêmasîdar çêke.»

Karsaz hema xeniqî.

«Kêmasîdar?»

«Tenê qulikeke piçûk. Bi qasî derziyekê. Nexuya.»

Bêdengî.

Paşê wê lê zêde kir:

«Pitik dê karê mayî bikin.»

Alman ji kenan teqiya.

Di dawiyê de ew Alman bû, û Alman bi gelemperî statîstîkan ji mûcîzeyan bêtir

tercîh dîkin.

Lê di firîna vegerê de, ken sist bû.

Raman ma.

Paşê bû fikir.

Paşê îmkanek.

Paşê mantrayek.

Di dawiyê de wî li jina rûs geriya û ew vexwend ku beşdarî projeyê bibe.

Wî di derbarê berdêlê de azadiya tevahî da wê.

Çi hejmara ku wê bixwesta li ser çeka xwe ya mehane binivîse, dê bihata qebûlkin.

Zayîn vegeriya ser xwe.

Mezaxtin vegeriya ser xwe.

Karê bîberonan vegeriya ser xwe.

Û, bi demê re, mirovan hema bêje kondom bi tevahî ji bîr kin.

Hinekan heta dest bi şuştina wan kir, ew daliqandin da ku ziwa bibin, û dîsa bi kar anîn.

Hinekî sêhra napolî.

Ferdinando